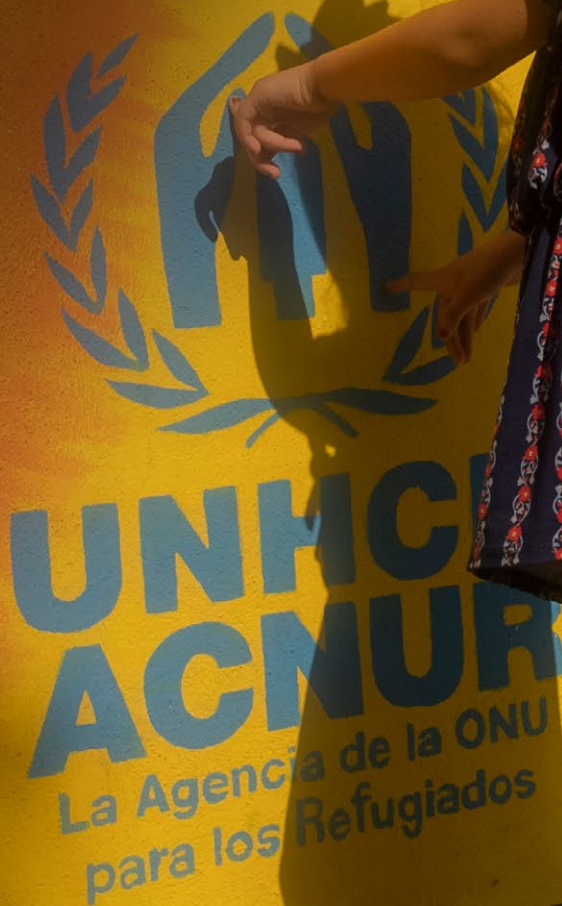

REFUGIO 4.7

GUIA DIDÀCTICA PER A PROMOURE
PROCESSOS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE
TRANSFORMADORS EN RESPOSTA ALS
PRINCIPALS DESAFIAMENTS GLOBAIS

**UNHCR
ACNUR**

L'Agència de l'ONU per als Refugiats

comité espanyol
delegació c. valenciana

COORDINACIÓ TÈCNICA:

Marta Rivas Muro

AUTORIA:

Helena Rodríguez De Guzmán.
educarconvalor.com

EDITA:

Marta Rivas Muro
Elena Montero Núñez
Anna Doherty

MAQUETACIÓ:

proyectoscomunicacionvisual.com

Aquesta publicació ha sigut realitzada amb el suport financer de la Generalitat Valenciana. El contingut de la publicació és responsabilitat exclusiva del Comité espanyol d'ACNUR i no necessàriament reflecteix l'opinió de la Generalitat Valenciana.

©ACNUR / S. Escobar-Jaramillo

Índex

01	Presentació	5
02	Introducció	6
03	Itinerari didàctic	7
04	Orientacions per a la posada en pràctica	8
05	Activitats transformadores	11
DATES	I La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans	13
	II Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible	18
06	Propostes per a l'adaptació	23
07	Recursos complementaris	24
08	ANNEXOS	25

©ACNUR / D. Kashavelov

Glossari

ACNUR:

Agència de les Nacions Unides (ONU) per als Refugiats.

EpCG:

Educació per a la Ciutadania Global.

UNESCO:

Organización de las Naciones Unidas para la Educación, Ciencia y Cultura.

LOMLOE:

Organització de les Nacions Unides per a l'Educación, Ciència i Cultura.

DDHH:

Drets Humans.

01

©ACNUR / D. Díaz

Presentació

ACNUR, l'Agència de l'ONU per a les Persones Refugiades, és una organització internacional que protegeix la vida i els Drets de les persones forçades a fugir de conflictes i persecucions.

El propòsit d'ACNUR és construir un món en el qual tota persona forçada a fugir pugui tindre un millor futur. Per a això acompanya a professorat de tot el món, amb recursos educatius per a enfrontar els nous reptes del segle XXI i donar sentit al desplaçament forçat i les seues complexitats.

Des del Comité espanyol d'ACNUR estem fermament **compromesos amb la sensibilització, la participació solidària i l'educació per a la ciutadania global (EpCG).** Per això, treballem amb les comunitats educatives, especialment en col·legis, instituts i universitats, per a impulsar una ciutadania crítica, reflexiva i que actua de forma compromesa a partir de la comprensió de la realitat de les persones refugiades i desplaçades i del treball d'ACNUR.

**UNHCR
ACNUR**

L'Agència de l'ONU per als Refugiats
*comité espanyol
delegació c. valenciana*

Per a saber més sobre ACNUR i les seues accions en EpCG pots:

Web

Consultar la web **www.acnur.org**, en la qual trobaràs on, com i amb qui treballem.

Vídeos

Visualitzar en classe, alguns dels vídeos que et facilitem **ací**.

Recursos

Utilitzar els recursos educatius de la nostra secció **Construir un futuro millor** i el programa **SomRefugiEducación | ACNUR**

Ferramentes

Unir-te a protegir i brindar assistència a les persones refugiades en el món a través de les diferents ferramentes que et brindem **ací**.

02

Introducció

Des del compromís per facilitar a les comunitats educatives recursos que els permeten treballar l'educació en valors, el coneixement dels Drets Humans (DDHH) i la realitat de les persones refugiades o desplaçades, ACNUR posa a la disposició de professionals d'educació la sigüent Guia. La seua fi és el de potenciar una pràctica educativa molt connectada amb la realitat, de manera que permeta la millora de les societats des d'enfocaments d'inclusió, justícia i sostenibilitat.

En concret, esta proposta didàctica pretén proporcionar a professionals d'educació formal i no formal, eines que els permeten ser **agents de transformació**, perquè estos, al seu torn, siguen **promotors i promotores de processos d'ensenyament-aprenentatge en pro de la defensa dels DDHH**.

L'estratègia educativa d'este recurs s'ha dissenyat sota **enfocaments de participació, compromís i pensament crític**, guiats al seu torn per criteris de Educació per a la Ciutadania Global (EpCG), amb la finalitat de donar l'oportunitat a totes les persones a adquirir les competències necessàries per a una ciutadania global i crítica des de l'acompanyament al seu creixement vital de manera integral, tal com proposa la UNESCO (UNESCO, 2022).

Al seu torn, el recorregut pedagògic de les activitats ací proposades pot ser inclòs en les programacions curriculars d'educació formal (Secundària, Batxiller i Cicles Formatius), ja que està vinculat a les noves estratègies educatives que promou la LOMLOE l'objectiu principal de la qual és promoure el **desenvolupament de la personalitat, l'exercici ple dels DDHH i una ciutadania activa i democràtica en la societat actual**.

El programa formatiu per tant, pretén:

Objectiu

I

Brindar eines didàctiques d'educació formal i no formal que permeten fomentar el coneixement, compromís i participació activa de la ciutadania en relació a les vides de les persones refugiades, sol·licitants d'asil, migrants i apàtrides en les seues comunitats i en el món.

Objectiu

II

Aportar espais d'aprenentatge significatiu per a la generació d'idees i solucions creatives als desafiaments, necessitats i problemàtiques globals, partint dels sabers i capacitats de la Joventut des d'un protagonisme real en el procés d'aprenentatge.

Objectiu

III

Facilitar un programa educatiu dinàmic i coherent que partix d'intervencions d'Educació per a la Ciutadania Global realitzades per ACNUR fins al moment (des de 2016) i que facilita una posada en pràctica a favor dels compromisos comuns proposats en l'Agenda 2030.

03

Itinerari didàctic

Esta guia inclou tot el necessari per a situacions d'aprenentatge. Les propostes estan compostes per activitats d'exploració i sentit pràctic que faciliten la connexió dels coneixements i competències adquirides amb participació activa de la ciutadania. Totes elles relacionades amb la millora de la qualitat de vida de les persones refugiades, sol·licitants d'asil, migrants i apàtrides en les seues comunitats i en el món.

Amb la finalitat de brindar una ferramenta de fàcil adaptació a diversitat de contextos socioeducatius, cada situació d'aprenentatge aporta una "pedagogia significativa" dissenyada en una ruta de 3 passos (**Empatitza - Qüestiona - Comunica**), coherent amb els fins de l'Educació per a la Ciutadania Global d'ACNUR.

El propòsit final és brindar un procés d'aprenentatge que desenvolupe de manera progressiva, un enfocament crític i reflexiu entorn de situacions d'actualitat relatives al desplaçament forçat plantejats en cada situació d'aprenentatge, aconseguint una visió àmplia de situacions de desigualtat, injustícia i discriminació, les seues causes i conseqüències.

El desenvolupament de cada situació d'aprenentatge pren com a referència la següent seqüència metodològica i es desenvolupa en tres sessions:

1ª ACTIVITAT

Identificar emocions i coneixements propis de la joventut, que permeten connectar les seues experiències quotidianes amb les vides de les persones refugiades, sol·licitants d'asil, migrants i apàtrides en els seus entorns més pròxims i en el món.

3ª ACTIVITAT

Generar estratègies per a l'acció compromesa vinculades als DDHH i l'Agenda 2030.

» EMPATITZA »

» QÜESTIONA »

» COMUNICA »

Promoure el pensament crític a través de reflexions guiades i col·lectives que permeten, a partir de dades i xifres de fonts verídiques i neutrals, augmentar la comprensió de la realitat sobre les persones refugiades, l'asil i la migració.

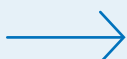
2ª ACTIVITAT

04

Orientacions per a la posada en pràctica

Per al desenvolupament de cada activitat i/o itinerari didàctic és convenient tindre en compte les següents orientacions:

Orientacions

Plantegen preguntes clau que guien el recorregut de l'aprenentatge a partir de dinàmiques d'exploració, indagació i creació que porten a un exercici compromés de ciutadania local i global en defensa dels DDHH de les persones refugiades.

Orientacions

Impliquen l'ús de recursos en diferents suports i formats, tant analògics com digitals, generat per ACNUR en la seua trajectòria de EpCG.

Orientacions

Aporten les bases metodològiques per a innovar des de la seua estructura, contingut i enfocament per a adaptar les activitats a qualsevol àmbit educatiu.

Orientacions

Contribuïxen al desenvolupament d'una o diverses competències de la ciutadania, com a treball cooperatiu, reflexió crítica i responsabilitat, competències essencials per a respondre amb eficàcia als reptes del segle XXI.

Orientacions

Generen l'oportunitat de dissenyar productes i/o experiències de sensibilització i/o acció a favor dels DDHH i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030.

Orientacions en relació amb el grup de persones participants:

Abans de dur a terme les activitats de cadascuna de les Situacions d'Aprenentatge proposades en este recurs didàctic, se suggerix tindre en compte les següents premisses:

- ☑ De manera prèvia a treballar temes de refugi, asil, nacionalitat i migració, és convenient dedicar un temps i espai a identificar possibles persones participants de cada activitat, que provenen de processos de refugi, asil o siguen apàtrides. Si fos així, serà necessari cuidar qüestions com la terminologia, l'abordatge de la diversitat i fomentar la comprensió d'estes realitats sota el prisma de persones afectades per la problemàtica que s'abordarà en classe. És necessari treballar esta sensibilitat a l'aula, perquè estariem parlant de realitats que coneixen en primera persona.
- ☑ Per a abordar la diversitat i cuidar el llenguatge a l'hora de referir-se a la població refugiada, sobretot si hi ha persones apàtrides en l'activitat, es recomana evitar utilitzar paraules que faça distincions en funció de nacionalitat, per exemple: "nosaltres/ells", "el nostre país", "país" o "nacionalitat". En el seu lloc, es poden utilitzar paraules com "la vostra casa" o "la vostra cultura".
- ☑ En el cas que el grup destinatari de l'activitat compte amb persones refugiades, en asil o apàtrides, se suggerix comptar amb elles i les seues xarxes socials i/o familiars per a enriquir les propostes didàctiques amb testimoniatges reals sobre les temàtiques treballades en cada situació d'aprenentatge.
- ☑ Si no es disposa de molt de vocabulari actualitzat sobre els conceptes de "persona refugiada, sol·licitant d'asil, apàtrida i/o migrant" es pot accedir al material didàctic d'ACNUR "[Ensenyar sobre les persones refugiades](#)" amb material per a treballar en diferents rangs d'edat.

Orientacions en relació amb els conceptes abordats en les situacions d'aprenentatge:

- ☑ Per a abordar el "canvi climàtic" i els "desplaçaments forçats" se suggerix prèviament a l'activitat dedicar un espai de temps a diferenciar els conceptes de **canvi climàtic i desastres naturals**. Encara que tots dos poden tindre relació, a vegades és freqüent usar un terme o un altre per a referir-se al mateix, no obstant això:

- El **canvi climàtic** és un fenomen que engloba diversos canvis que es produeixen en el clima de la Terra al llarg del temps i que són causats per factors naturals i humans.
- Els **desastres naturals** són esdeveniments extrems que ocorren en la naturalesa (com terratrèmols, inundacions, huracans, etc.) que poden tindre conseqüències devastadores per a les persones i el medi ambient.
- Encara que el canvi climàtic no és la causa directa dels desastres naturals, pot augmentar la probabilitat que ocorreguen i empitjorar el seu **impacte**.

- ☑ Si el grup destinatari de l'activitat, no ha tingut contacte amb conceptes bàsics en relació amb **la cerca i contrast d'informació fiable, veraç i amb drets**, se suggerix integrar de manera intencionada en les activitats un espai i moment per a tractar les estratègies de cerca d'informació digital, i amb això, orientar a les persones participants en el desenvolupament de competències digitals i informacionals:

- **Ús de paraules clau**, per a definir millor les estratègies de cerca.
- **Actitud crítica, per a contrastar la informació trobada**, prestant especial atenció a les faules informatives, molts dels quals van lligats precisament a informació relativa a col·lectius migrants, refugiats, etc.
- **Verificar la qualitat de les fonts** bibliogràfiques digitals del tema que estan buscant, i aprendre a contrastar entre diverses fonts en cas de dubtes o diversitat d'explicacions respecte a una mateixa realitat.
- **Citar l'autoria** de la informació recaptada.
- **Actitud analítica respecte a com es narren** les realitats migratòries i de refugi, si s'analitzen les causes i s'aporten detalls objectius d'estes.

- ☑ Finalment, si es vol adaptar les activitats plantejades amb temes d'actualitat, en la [pàgina 23](#) es faciliten orientacions per a enfortir el potencial i la sostenibilitat del recurs davant noves situacions de risc, la realitat per a les persones refugiades o desplaçades. I es faciliten dos guies didàctiques d'interés sobre el tema:

- [Orientacions per a treballar amb xiquetes i xiquets refugiats afectats per l'estrés i el trauma.](#)
- [Guia d'adquisició de l'idioma.](#)

D'altra banda, tal com s'ha indicat abans, este recurs es dirigix a enfortir les propostes educatives de professionals de l'àmbit de l'educació formal i no formal, com a agents de transformació capa-

ces de promoure la defensa dels DDHH en diversitat d'espais educatius. Per a això s'han tingut en compte les següents premisses:

En educació formal

1. Les activitats tenen una duració màxima de 50 min perquè tinguen cabuda en una sessió d'aula.
2. Tant el contingut com els mètodes estan orientats a utilitzar-se entre les etapes de Secundària, Formació Professional i Graus Universitaris.
3. El recurs té en compte les estratègies educatives que promou la LOMLOE i inclou les competències vinculades a cap de respondre amb eficàcia als reptes del segle XXI.
4. Es promou l'ús de recursos en diversos suports i formats, tant analògics com digitals.

En educació no formal

1. El disseny de les activitats ha tingut en compte la possibilitat de realitzar-les de manera consecutiva o interdependent.
2. El contingut i els mètodes plantejats contribueixen al desenvolupament d'una o diverses competències de ciutadania per a persones entre 12-99 anys.
3. Cada repte educatiu proposat implica la comunicació i representació de estratègies, processos i solucions de forma col·laborativa i inclusiva.
4. La proposta didàctica planteja dinàmiques que fan sentir a els/les participants ser part d'un projecte col·lectiu, tant en l'àmbit local com en el global.

05

Activitats transformadores

El contingut d'esta guia està estructurada de la manera següent:

SITUACIÓ D'APRENENTATGE:	Itinerari didàctic:		
	EMPATITZA ACTIVITAT 1 	QÜESTIONA ACTIVITAT 2 	COMUNICA ACTIVITAT 3
I FITXA Activitat transformadora La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.	Quins drets humans són vulnerats en un conflicte bèl·lic?	Què ocorre quan s'oblida un conflicte?	Com despertar l'interés pels conflictes oblidats en un món hiperconectat?
II FITXA Activitat transformadora Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible.	Com ens afecta el canvi climàtic?	Si les aus migren per què les persones no?	Com ser refugi en els viatges migratoris?

El següent esquema visual facilita la comprensió de l'estructura de la informació:

FITXA

Activitat transformadora

**La cobertura mediàtica
dels conflictes armats, des
d'un enfocament de Drets
Humans.**

© ACNUR / Mercury Transformations

INTRODUCCIÓ

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

La intenció final d'esta situació d'aprenentatge és acompanyar a les persones a conèixer, comprendre i aportar a la conscienciació col·lectiva sobre conflictes bèl·lics vigents i oblidats per la ciutadania.

Competències:

- Les persones **identifiquen necessitats i els vinculen a Drets Humans vulnerats** en situacions de conflicte bèl·lic i desplaçament forçós.
- Les persones **adquirixen major coneixement i reflexionen sobre la situació en la qual viu la població víctima d'un conflicte bèl·lic** i la importància de la continuïtat en la difusió mediàtica d'estes crisis humanitàries.
- Les persones adquirixen majors habilitats d'argumentació a través d'un **juí crític sobre la vulneració de Drets Humans** de les persones que viuen una situació de conflicte bèl·lic.
- Les persones desenvolupen la capacitat d'utilitzar ferramentes digitals i audiovisuals per a l'adquisició i edició de **informació fiable i contrastada per a la sensibilització**.
- Les persones adquirixen un **juí crític cap als mitjans de comunicació**, la forma esbiaixada de transmissió d'informació, el concepte de noticiabilitat i les faules informatives..

Objectius de desenvolupament sostenible:

ODS 5:

Aconseguir la igualtat entre els gèneres i empoderar a totes les dones i xiquetes.

ODS 16:

Promoure societats justes, pacífiques i inclusives.

ACTIVITATS

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

30 min

EMPATITZA

.....

Itinerari didàctic:

ACTIVITAT 1

Quins drets humans són vulnerats en un conflicte bèl·lic?

Activitat de treball per equips per a identificar idees prèvies de les persones sobre conflictes bèl·lics mundials amb poca presència mediàtica, on els drets humans són vulnerats cada dia entre la població civil.

1. Per a iniciar l'activitat es proposa que el grup es divideixca en equips de 3-4 persones i trien una imatge (**ANNEX 01**).

2. S'indica als equips que observen la imatge i es dona un temps perquè de forma individual responguen a les següents preguntes:

- ☐ Què suggerix la imatge?
Què sents en veure-la?
- ☐ Què crida l'atenció d'ella?
- ☐ Quines necessitats creus que tenen la/les persones de la imatge?
- ☐ Vinculades a eixes necessitats, Quins Drets Humans estan sent vulnerats?
- ☐ Si anares tu qui visquera eixa situació, tindries la necessitat de migrar? Amb quina fi?

3. A continuació es facilita uns minuts perquè compartisca cada equip les reflexions dels seus membres i se'ls indica que trien una persona com a portaveu per a agrupar les reflexions i exposar-les a la resta del grup.

4. Una vegada exposades les reflexions principals sorgides en els equips, es visualitza al grup el (**ANNEX 02**) i es demana als equips que identifiquen i completen els DDDHH vulnerats que podrien identificats en l'activitat anterior. Han incorporat més DDHH al seu llistat previ? Els ha sorprès algun dret que desconexien prèviament?

5. Se suggerix generar un espai de debat que permeti vincular els conflictes bèl·lics amb el desplaçament forçat. Per a això es pot utilitzar els següents recursos didàctics audiovisuals per a introduir conceptes clau. [Qui és una persona refugiada?](#) i [Drets de les persones refugiades](#).

6. En finalitzar la visualització de tots dos vídeos es demana a les persones que, de forma individual, realitzi la següent rutina de pensament, a mode de reflexió, per a sintetitzar les seues idees i que siguin conscients del que han après:

☐ Abans pensava que...

☐ Ara pense que...

Enllaços interactius:

ANNEX 01

ANNEX 02

Orientacions didàctiques:

En l'activitat se suggerixen diversos recursos perquè el docent trie aquell que la seua temàtica considere millor per a generar un debat vinculat a les imatges treballades en el temps que dispose de treball a l'aula.

Es pot enriquir l'activitat amb el recurs de preguntes per al debat, realitzat per ACNUR: [Qui és una persona refugiada?](#)

I

ACTIVITATS

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

50 min

QÜESTIONA

.....

Itinerari didàctic:

ACTIVITAT 2

Què ocorre quan s'oblida un conflicte?

Activitat d'aprenentatge basat en investigació col·laborativa sobre les conseqüències de l'oblit mediàtic dels conflictes mundials.

1. Per a iniciar l'activitat es proposa que el grup es divideixca en equips de 4-5 persones i trien una fitxa (**ANNEX 03**), sense mirar prèviament el seu contingut.
2. Per a analitzar les conseqüències de l'oblit mediàtic dels conflictes bèl·lics des del pensament crític, es proposa als equips que treballen la informació indicada en les fitxes, buscant informació de fonts d'organismes oficials o periodisme contrastat, on s'explique l'origen de la informació veraç en matèria de conflicte bèl·lic i dret a migrar.
3. En finalitzar la investigació sobre diferents conflictes bèl·lics oblidats, els equips de treball, amb ajuda d'orientacions descrites en les fitxes de treball, reflexionaran sobre els resultats obtinguts en la seua investigació per a tractar d'explicar-los i comunicar les seues conclusions a la resta del grup en una exposició argumentada.

Enllaços interactius:

ANNEX 03

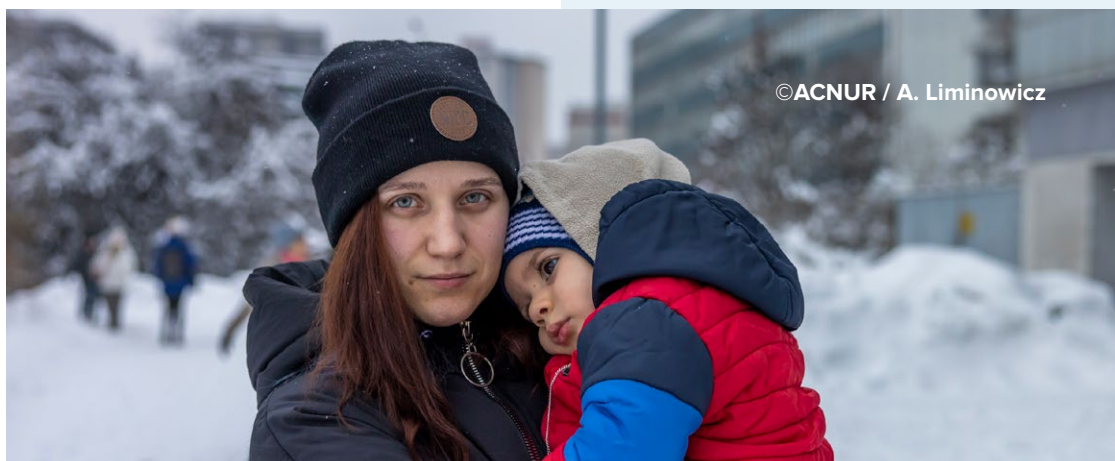

Orientacions didàctiques:

És important adaptar el nivell de contingut a aportar en esta activitat al nivell del grup, sense aprofundir en el coneixement sobre la història del conflicte i la situació humanitària derivada, sinó aportar idees clau que permeten a les persones tindre un primer acostament a este tema.

La fase d'aprenentatge basat en investigació pot ser acompanyada en diverses sessions de treball d'aula i/o treball de camp.

Es pot facilitar recursos referents de cerca d'informació fiable i contrastada facilitats en la [pàgina 24](#).

©ACNUR / A. Liminowicz

ACTIVITATS

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

30 min

COMUNICA

.....

Itinerari didàctic:

ACTIVITAT 3

Com despertar l'interès pels conflictes oblidats en un món hiperconectat?

Dinàmica de treball per a dissenyar de manera creativa una campanya de sensibilització sobre conflictes oblidats.

1. Per a iniciar l'activitat, es motiva al grup a dividir-se en equips de 3-4 persones per a realitzar una campanya social per a xarxes socials com: X, instagram, facebook o tiktok que visibilitze els conflictes bèl·lics oblidats de Iemen, Etiòpia i República Democràtica del Congo.
2. A cada equip se li entrega una targeta de **ANNEX 04** i es deixa uns minuts a les persones participants per a anotar, de manera individual, un llistat d'estímuls que els suggereix el contingut d'estes, pensant en records, sensacions, sabers i coneixements que els genera en veure-la.
3. Exemple: del concepte PARAIGUA poden sorgir estímuls com a recer, protecció, seguretat, sec, amplitud, entre altres.
4. 3. Una vegada realitzat el llistat individual, es deixa uns minuts per a compartir en cada equip el resultat de l'exercici i fer un únic llistat d'estímuls. A partir del qual hauran d'inspirar-se per a crear una campanya de difusió de la situació dels conflictes bèl·lics tractats en les activitats i el dret al refugi.
5. 4. La campanya haurà de contindre almenys una IMATGE i un ESLÒGAN que connecte a les persones amb la realitat dels conflictes bèl·lics treballats en l'anterior activitat.
6. 5. Finalment, s'obri un espai per a l'exposició de les campanyes, animant que les produccions es publiquen en les Xarxes Socials amb l'etiqueta: **#ConLosRefugiados**, com a mitjà de sensibilització.

Enllaços interactius:

ANNEX 04

Orientacions didàctiques:

Si l'activitat es realitza a continuació de la sessió QÜESTIONA, se suggereix que els equips continuen sent els mateixos perquè la campanya la realitzen sobre la base al conflicte estudiat.

FITXA

Activitat transformadora

Desplaçament i el
canvi climàtic, la crisi
invisible.

© ACNUR / S. Baltagiannis

INTRODUCCIÓ

Desplaçament i el canvi climàtic,
la crisi invisible.

La intenció final d'esta situació d'aprenentatge és promoure la participació activa des de la responsabilitat individual i col·lectiva, per a combatre factors del canvi climàtic que juguen un paper important en contextos migratoris.

Competències:

- Les persones **identifiquen necessitats i les vinculen a Drets Humans** vulnerats en situacions de desplaçament forçós per causes climàtiques.
- Les persones **adquireixen major coneixement i reflexionen** sobre la situació en la qual viu la població desplaçada per raons climàtiques i la importància de la vinculació del canvi climàtic amb els desplaçaments humans forçosos.
- Les persones desenvolupen la capacitat de **buscar i utilitzar informació fiable i contrastada** per a desenvolupar accions de sensibilització.
- Les persones adquireixen un **juí crític** cap als principals problemes mediambientals (calfament global, etc.) i com estos influïxen en les condicions de vida humana.
- Les persones adquireixen, a través de l'empatia, un **compromís cap a l'acció** davant l'emergència climàtica, com a agents de canvi per al desenvolupament.

Objectius de desenvolupament sostenible:

ODS 11:

Comunitats sostenibles: aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles.

ODS 13:

Acció pel clima: prendre mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els seus efectes.

ODS 16:

Pau, justícia i institucions sòlides, pacífiques i inclusives.

ACTIVITATS

Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible.

50 min

EMPATITZA

.....

Itinerari didàctic:

ACTIVITAT 1

Com ens afecta el canvi climàtic?

Dinàmica per a motivar l'empatia cap a les persones en situacions de risc que viuen desplaçaments forçats, fam, mort i devastació a causa d'emergències climàtiques.

1. Per a iniciar l'activitat es formen 3 equips de treball denominats: **Terra, Aigua i Aire** i s'entrega a cadascun d'ells un bloc de 5 cartes VERDES, disposat boca avall en el centre, i 21 cartes GROQUES (3 per persona). Veure **ANNEX 05**.
2. S'indica als equips que trien un jugador/a líder, el qual triarà una carta VERDA i formular la pregunta que trobe en ella.
3. La resta de jugadors/as (individualment) tria entre les seues cartes GROQUES, la imatge que creu que representa millor l'emoció que respon a la pregunta i la deposita boca avall en el centre de l'equip.
4. Estes cartes seleccionades per cadascuna de les persones jugadores es mesclen i el jugador/a que ha fet la pregunta els dona la volta i selecciona aquella que representa millor el sentir de la persona en la situació descrita. La persona que va posar la carta seleccionada explica, a continuació, l'emoció que va voler plasmar amb la imatge.
5. Totes les persones de cada equip, menys la persona líder, prenen de nou les cartes blanques, les remenen i repartixen entre elles.
6. Comença un nou torn i la persona líder tria una altra carta VERDA per a formular una nova pregunta formulada sobre la base de: **Com se sent... quan...?**
7. Quan els equips hagen jugat almenys 3 torns de preguntes s'indica a les persones líders que es queden en els seus equips **Aigua, Aire i Terra**, i s'indica als altres membres que es desplacen a un altre equip diferent al seu on continuar jugant a **identificar emocions de persones en situacions de risc per emergències climàtiques**.
8. Una vegada tots els equips han passat per **Aigua, Terra i Aire**, es disposa el grup per a obrir un debat que permeti la reflexió abordant les "necessitats" de les persones implicades en la situació. Algunes preguntes per a la reflexió col·lectiva poden ser:
 - ☐ Havien pensat alguna vegada com se senten les persones en les situacions descrites en les cartes?
 - ☐ Què tenen en comú els diferents equips pels quals han passat?
 - ☐ Quines necessitats tenen les persones en les situacions descrites?
 - ☐ Quins Drets Humans són vulnerats en cadascuna de les situacions?
 - ☐ Quines emergències climàtiques actuals coneixen que poden estar causant desplaçaments forçats, fam, mort i devastació en diferents llocs del món?
 - ☐ Com estan relacionades les persones desplaçades i el canvi climàtic?

Enllaços interactius:

ANNEX 05

Orientacions didàctiques:

Per a la formació d'equips de treball de més de 4-5 persones, es pot fer una doble impressió de cartes GROQUES per a cada equip.

Es pot enriquir l'activitat amb la [Guia Desplazamets Climàtics](#), realitzada per ACNUR.

ACTIVITATS

Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible.

50 min

QÜESTIONA

Itinerari didàctic:

ACTIVITAT 2

Si les aus migren per què les persones no?

**Activitat d'aprenentatge basada en
investigació col·laborativa sobre
els fluxos migratoris amb una
mirada cap al medi ambient.**

1. Per a iniciar l'activitat es dividix al grup en equips de treball de 4-5 persones.
2. Es proposa al grup escoltar la cançó [“Todas las aves del Sur”](#), del compositor Fabián. (Fabián & Quique González: Todas Las Aves Del Sur @ Estudios Tripolares)
3. Es demana a cada equip que analitzi el missatge de la composició musical (Veure **ANNEX 06**) a través de l'anàlisi de cadascuna de les seues estrofes seguint el guió de les següents preguntes:
 - ☐ Què vol transmetre el compositor en les lletres de la cançó?
 - ☐ Quines reflexions sorgixen si la paraula “aus” se substituïx per “persones”?
 - ☐ Quines conseqüències del canvi climàtic motiven el desplaçament humà?
 - ☐ Quina catàstrofe climàtica recordes que haja ocorregut al nostre país o prop d'ell?
4. Una vegada finalitzat l'exercici reflexiu, es demana a una persona representant de cada equip que compartisca amb la resta la seua valoració i amb conclusions.
5. Posteriorment, es projecta el [vídeo La migració d'aus](#), un viatge perill de Alyssa Klavans. El vídeo facilita vincular la metàfora de la migració de les aus, que es dona per motius o ben climàtics (mal de paratges i hàbitats de les aus), o per motius de recursos (aliment que fa migrar de regions del nord al sud depenent de l'època de l'any) amb la realitat de la migració humana.
6. A continuació es convida als equips a fer un treball de recerca entorn dels riscos de milions de persones que viuen desplaçaments forçosos per causes climàtiques. El treball de recerca col·laborativa està guiat en l'**ANNEX 07**, perquè, a partir de la cerca d'informació de fonts d'informació fiable i veraç, els equips vinculen la metàfora dels ocells migradors amb la de les migracions humanes.

7. Una vegada finalitzat el treball de recerca, es convida a compartir les troballes en una exposició argumentada que done a conèixer diferents tendències globals de desplaçament forçat en el món.

Enllaços interactius:

ANNEX 06

ANNEX 07

Orientacions didàctiques:

En quant a les reflexions sorgides en esta primera part sobre els desplaçaments humans i les catàstrofes climàtiques, es pot citar, a tall d'exemple el **terratrèmol a Lorca (2011)**, amb la finalitat de visualitzar que els desastres naturals i el canvi climàtic també afecten en el “nord”, i no sols en el “sud”, ja que estes situacions extremes semblen entendre's millor com més prop de nosaltres/as ocorren.

Per a facilitar la cerca d'informació fiable i veraç en mitjans digitals es pot aportar les següents orientacions:

- Recursos referents de cerca d'informació d'esta guia indicats en la [pàgina 24](#).
- Recursos de selecció d'informació facilitats en l'Annex de l'activitat. Com despertar l'interés pels conflictes oblidats en un món hiperconectat? de la [pàgina 17](#).

L'exposició de la informació, dades i reflexions de l'exercici d'investigació poden ser realitzades en format digital i/o físic per a la posterior exposició en l'espai educatiu i incloure les estadístiques oficials més recents sobre persones desplaçades que es troben en els últims [informes publicats per ACNUR](#).

ACTIVITATS

Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible.

50 min

COMUNICA

.....

Itinerari didàctic:

ACTIVITAT 3

Com ser refugi en els viatges migratoris?

Treball de sensibilització ciutadana, des de la metàfora de la migració de les aus, per a la presa de consciència i la participació en la defensa dels Drets Humans en els processos migratoris humans.

1. Se sol·licita al grup que una vegada realitzada la reflexió i el procés d'investigació de les sessions anteriors, sobre les **causes i conseqüències dels processos migratoris causats pel canvi climàtic**, cada grup realitzi un xicotet **testimoniatge escrit en primera persona** que reflectisca les històries viscudes i els reptes de les persones que es veuen obligades a desplaçar-se del seu lloc de origen per raons climàtiques i quines solucions proposen per a abordar les causes profundes del seu desplaçament.
2. Es dividix al grup en equips de 4-5 persones i a cada equip s'assigna una targeta de **ANNEX 08** amb un **perfil de persona el país d'origen de la qual té una exposició alta a les conseqüències del canvi climàtic i este fet ha provocat el seu procés migratori**.
3. S'indica als equips que una vegada entregada la targeta han d'escriure el testimoniatge dels perfils assignats a mode de carta dirigida al grup. Per a fer el testimoniatge, els equips disposen d'una plantilla en l'**ANNEX 09** i unes orientacions que poden ser aportades prèviament a l'activitat:

- **Buscar informació** de la situació climàtica del país que els ha tocat i conseqüències en el territori i les persones que viuen en ell.
- **Crear un rol i context** a la persona assignada en la targeta i escriure un relat en primera persona posant-se en el seu lloc.

- **Descriure un relat** que incloga la seua vida al país d'origen, com ha afectat el canvi climàtic a la seua vida i les raons per les quals migra. També ha d'incloure el lloc de destinació, la ruta que seguiria.
 - **Identificar formes d'implicació ciutadana en els processos d'acolliment i integració social de les persones migrants**, és a dir, formes en què les persones podem convertir-nos en "refugi dels viatges migratoris".
4. Una vegada realitzats els testimoniats, es dona un temps perquè cada equip expose a la resta del grup el seu relat, donant especial valor a l'apartat d'**acolliment al país receptor**.
 5. En finalitzar totes les exposicions, es demana a l'alumnat realitzar la següent reflexió, per a sintetitzar les seues idees i que siguin conscients del que han après:
 - **Abans pensava que...**
 - **Ara pense que...**

Enllaços interactius:

ANNEX 08

ANNEX 09

Orientacions didàctiques:

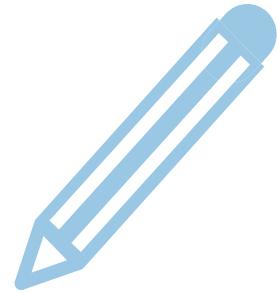
L'activitat pot ser complementada amb l'article sobre [Canvi climàtic i desplaçament: mites i realitats](#) d'ACNUR.

Els relats al costat de les imatges poden formar part d'un mur públic exposat en el centre educatiu com a mitjà de sensibilització.

06

Propostes per a l'adaptació

A continuació es faciliten suggeriments didàctics per a adaptar els continguts i metodologies a possibles temes d'actualitat en el període d'execució en la qual es realitzen les activitats:

Activitat transformadora

**La cobertura mediàtica
dels conflictes armats, des
d'un enfocament de drets
humans.**

Adaptació per a abordar temes d'actualitat

Per a treballar un conflicte bèl·lic d'actualitat, es proposa triar imatges d'ús lliure sobre la situació concreta a abordar on els drets humans són vulnerats, amb la finalitat de generar un debat vinculat al contingut de les imatges.

Adaptació per a abordar temes d'actualitat

Per a treballar possibles situacions de risc que viuen les persones desplaçades a causa d'emergències climàtiques d'actualitat, es proposa adaptar el contingut de les cartes de Mar, Terra i Aire ([Annex 5](#)) a noves situacions de risc identificades en la nova situació.

Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible.

07

Recursos complementaris

© ACNUR / A. Vadala

Alguns recursos interessants com a complement al contingut de la present guia els trobem en:

- ACNUR:
www.acnur.org
- Declaració Universal de Drets Humans:
un.org/es/universal-declaration-human-rights/
- Objectius de Desenvolupament Sostenible:
un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/
- UNESCO, Educació per als Objectius de Desenvolupament Sostenible:
unesco.org/es
- ONU Dones:
unwomen.org/es
- Lluita Contra el Canvi Climàtic:
www.eacnur.org/sites/default/files/2023-04/Guia%20lucha%20cambio%20climatico.pdf
- Ciutadania alfabetitzada en mitjans i informació. Pensar críticament, fer clic sàviament:
unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000385119
- Atreveix-te a preguntar: Canvi climàtic i refugi:
www.youtube.com/watch?v=ML5-jFptwB8

ANNEXOS

Activitats transformadores

YEMEN

1. Yemen. Cases destruïdes pel conflicte en Taiz.

Les necessitats humanitàries continuen en nivells extremadament alts en tot el país. S'estima que 4,5 milions de persones han sigut desplaçades a la fi de 2022. Molts d'ells han sigut desplaçats diverses vegades des de 2015, la qual cosa situa a Yemen entre les sis principals crisis de desplaçament intern del món.

2. Yemen. Les persones desplaçades reben assistència en el campament de desplaçats interns de Shaab, Aden.

Les persones desplaçades internes es reuneixen al voltant del tanc d'aigua en el lloc per a omplir les seues botelles d'aigua.

ETIÒPIA

3. Etiòpia. Persones refugiades de Somàlia, beneficiàries de cooperatives agrícoles, treballen en la seua granja de creïlles, prop del camp de refugiats de Kobe.

Etiòpia acull a més de 900 mil refugiats. Els assentaments són molt remots i manquen de suficients servicis bàsics i infraestructura. Els grans desafiaments i les dificultats als quals s'enfronten les persones que viuen en els campaments són a causa del canvi climàtic, la falta d'energia i la connectivitat.

4. Etiòpia. Famílies desplaçades internament pel conflicte troben refugi en el campament de Faig Suftu.

Centenars de milers de persones afectades per la sequera i els conflictes han sigut desplaçades a la recerca de aliments, refugi i aigua per a les seues famílies i bestiar. El país es troba en una greu sequera després de quatre temporades consecutives de pluges fallides.

REPÚBLICA DEMOCRÀTICA DEL CONGO

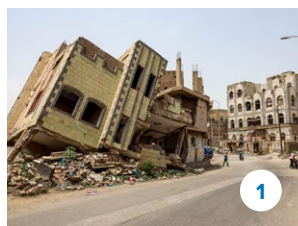
5. República Democràtica del Congo. Rusayo, nou lloc d'esperança per als desplaçats interns que fugen dels enfrontaments i la violència en Kivu del Nord.

Machizi Kanake, de 64 anys, sorda i mare de 6 fills, ha trobat refugi en este campament de Rusayo, on espera viure lluny dels tirotejos i bombardejos. Des de Kitshanga fins a Goma, ha viatjat més de 150 km amb l'ajuda de famílies amfitriones en els llogarets.

Altres persones s'instal·len en campaments espontanis, a la intempèrie i exposades a les inclemències del temps.

6. República Democràtica del Congo. Cirurgia ajuda a les víctimes del conflicte de Ituri.

RDC viu la major situació de desplaçament intern a Àfrica. Uns 132 grups armats a les regions orientals del país, continuen atacant a civils en un nombre cada vegada major d'atacs mortals, la qual cosa ha provocat un augment dels desplaçaments, els homicidis i els abusos contra els drets humans.

1

2

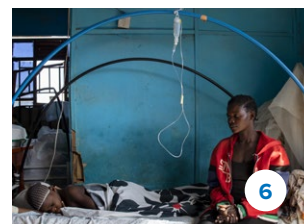
3

4

5

6

ANNEX 01

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

TORNAR A L'ACTIVITAT

2/2

©ACNUR / dotnotation / A. Al Basha
22 de novembre, 2022

1

©ACNUR / A. Al-Mayadeen
10 de novembre, 2022

2

©ACNUR / T. Negeri
02 de juliol, 2023

3

©ACNUR / T. Negeri
22 de novembre, 2022

4

© ACNUR / B. Sanyila
11 de febrer, 2023

5

© ACNUR / H. Caux
31 de març, 2022

6

✂ Imprimir y recortar por la línea de puntos discontinua.

1. Tots naixem lliures i iguals	16. Llibertat de moviment
2. Llibertat d'expressió	17. Lloc segur on viure
3. No discriminació	18. Dret a una Nacionalitat
4. Dret a reunir-se en públic	19. Dret a formar una família
5. Dret a la vida	20. Llibertat de pensament
6. Dret a la democràcia	21. Seguretat social
7. No esclavitud	22. Dret al treball
8. No a la tortura	23. Dret a les pròpies possessions
9. Respecte als drets	24. Dret a l'esplai
10. Tots som iguals davant la llei	25. Protecció i cura
11. Protecció de DD.HH.	26. Dret a l'educació
12. No a la detenció injusta	27. Drets d'autoria
13. Dret a juí	28. Món just i lliure
14. Innocents fins que es prove el contrari	29. Responsabilitat
15. Dret a la intimitat	30. NINGÚ POT ARRABASSAR-TE ELS TEUS DRETS

Crisi humanitària de Iemen

Les persones refugiades somalis tornen a les seues llars a través d'un programa d'ACNUR.

©ACNUR / Dotnotation
28 de setembre, 2022

El món sencer reacciona horroritzat amb cada nou conflicte bèl·lic que sorgix en el món, això és gràcies a l'àmplia cobertura mediàtica que informa diàriament quan el conflicte s'inicia. No obstant això, quan l'actualitat dona pas a altres esdeveniments mundials, **molts conflictes passen a ser invisibilitzats i per tant oblidats.**

Per a fer efectiva la nostra responsabilitat individual i col·lectiva de **promoure la pau**, en equips redactar un text amb, informació fiable i contrastada sobre el context de la imatge, **a partir de les següents indicacions:**

ÚS DE FONTS D'INFORMACIÓ:

Pàgines web d'organismes públics referents i periodisme contrastat.

Alguns cercadors d'informació especialitzada que poden ajudar són **Google Acadèmic, Redalyc, Chemedica**, entre altres.

ANÀLISI DE LA INFORMACIÓ:

Reflexionar sobre la informació trobada, identificant aquella que siga clau per a comprendre el conflicte i les seues conseqüències.

ESCRIU EL TEXT:

Incloure un titular cridaner que resumisca en poques paraules el contingut. Després, escriu un paràgraf introductori que detalle els fets més importants. És important indicar els següents criteris d'informació:

1. Ubicació geogràfica del conflicte.
2. Any en què es va iniciar.
3. Causa principal del conflicte.
4. Núm. de persones desplaçades fins al moment.
5. Impacte en la vida de les dones i la infància.
6. Principals necessitats d'ajuda humanitària de la població (atenció sanitària, aigua potable, habitatge, educació, seguretat...)
7. Quins organismes nacionals i internacionals estan protegint a la població?

EXPOSICIÓ DE LA INFORMACIÓ:

Incloure en una cartolina A2 la informació clau amb imatges, gràfics i enunciats que faciliten a altres persones conèixer millor el tema investigat.

Crisi humanitària de Etiòpia

Persones refugiades desplaçades per la guerra a la regió de Tigray.

©ACNUR / S. Otieno
02 de febrer, 2023

El món sencer reacciona horroritzat amb cada nou conflicte bèl·lic que sorgix en el món, això és gràcies a l'àmplia cobertura mediàtica que informa diàriament quan el conflicte s'inicia. No obstant això, quan l'actualitat dona pas a altres esdeveniments mundials, **molts conflictes passen a ser invisibilitzats i per tant oblidats.**

Per a fer efectiu la nostra responsabilitat individual i col·lectiva de **promoure la pau**, en equips redactar un text amb, informació fiable i contrastada, sobre el context de la imatge, **a partir de les següents indicacions:**

ÚS DE FONTS D'INFORMACIÓ:

Pàgines web d'organismes públics referents i periodisme contrastat.

Alguns cercadors d'informació especialitzada que poden ajudar són Google **Acadèmic**, **Redalyc**, **Chemedica**, entre altres.

ANÀLISI DE LA INFORMACIÓ:

Reflexionar sobre la informació trobada, identificant aquella que siga clau per a comprendre el conflicte i les seues conseqüències.

ESCRIU EL TEXT:

Incloure un titular cridaner que resumisca en poques paraules el contingut. Després, escriu un paràgraf introductori que detalle els fets més importants. És important indicar els següents criteris d'informació:

1. Ubicació geogràfica del conflicte.
2. Any en què es va iniciar.
3. Causa principal del conflicte.
4. Núm. de persones desplaçades fins al moment.
5. Impacte en la vida de les dones i la infància.
6. Principals necessitats d'ajuda humanitària de la població (atenció sanitària, aigua potable, habitatge, educació, seguretat...)
7. Quins organismes nacionals i internacionals estan protegint a la població?

EXPOSICIÓ DE LA INFORMACIÓ:

Incloure en una cartolina A2 la informació clau amb imatges, gràfics i enunciats que faciliten a altres persones conèixer millor el tema investigat.

Crisi humanitària de República Democràtica del Congo

Rusayo, nou lloc d'esperança per a les persones desplaçades internes que fugen dels enfrontaments i la violència en Kivu del Nord.

©ACNUR / B. Sanyila
11 de febrer, 2023

El món sencer reacciona horroritzat amb cada nou conflicte bèl·lic que sorgix en el món, això és El món sencer reacciona horroritzat amb cada nou conflicte bèl·lic que sorgix en el món, això és gràcies a l'àmplia cobertura mediàtica que informa diàriament quan el conflicte s'inicia. No obstant això, quan l'actualitat dona pas a altres esdeveniments mundials, **molts conflictes passen a ser invisibilitzats i per tant oblidats.**

Per a fer efectiu la nostra responsabilitat individual i col·lectiva de **promoure la pau**, en equips redactar un text amb, informació fiable i contrastada, sobre el context de la imatge, **a partir de les següents indicacions:**

ÚS DE FONTS D'INFORMACIÓ:

Pàgines web d'organismes públics referents i periodisme contrastat.

Alguns cercadors d'informació especialitzada que poden ajudar són Google **Acadèmic**, **Redalyc**, **Chemedica**, entre altres.

ANÀLISI DE LA INFORMACIÓ:

Reflexionar sobre la informació trobada, identificant aquella que siga clau per a comprendre el conflicte i les seues conseqüències.

ESCRIU EL TEXT:

Incloure un titular cridaner que resumisca en poques paraules el contingut. Després, escriu un paràgraf introductori que detalle els fets més importants. És important indicar els següents criteris d'informació:

1. Ubicació geogràfica del conflicte.
2. Any en què es va iniciar.
3. Causa principal del conflicte.
4. Núm. de persones desplaçades fins al moment.
5. Impacte en la vida de les dones i la infància.
6. Principals necessitats d'ajuda humanitària de la població (atenció sanitària, aigua potable, habitatge, educació, seguretat...)
7. Quins organismes nacionals i internacionals estan protegint a la població?

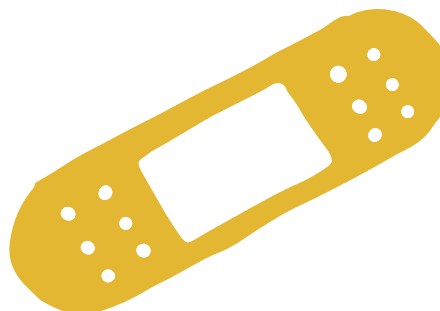
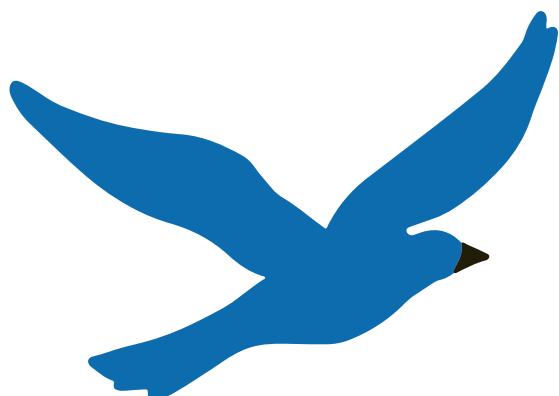
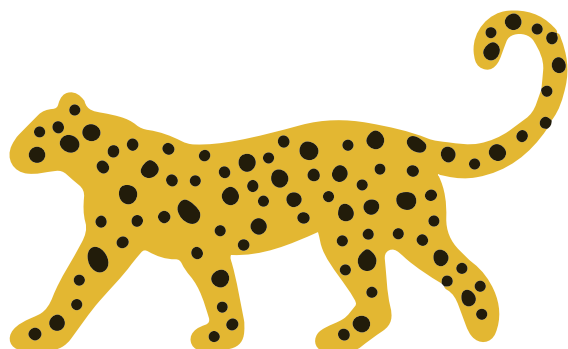
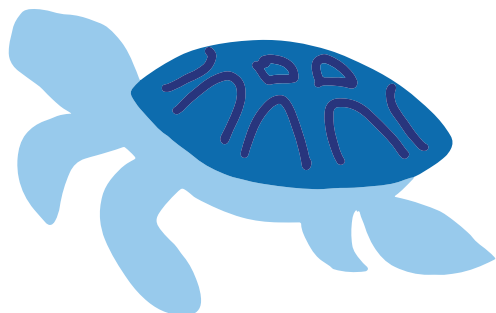
EXPOSICIÓ DE LA INFORMACIÓ:

Incloure en una cartolina A2 la informació clau amb imatges, gràfics i enunciats que faciliten a altres persones conèixer millor el tema investigat.

ANNEX 04

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

TORNAR A L'ACTIVITAT

✂ Imprimir i retallar per la línia de punts discontinua.

CARTA AIGUA

Com se sent
una mare d'Uganda
que fa cua durant hores
per a aconseguir aigua
potable en fonts que
es troben a 100 km?

CARTA AIGUA

Com se sent
un xiquet de Filipines
després de perdre a
diverses persones de
la seua família en el
desbordament de dos
rius que envoltaven
la seua comunitat?

CARTA AIGUA

Com se sent
un agricultor de
Bangladesh després
de perdre tota la seua
collita i únic mitjà de vida
causats per les fortes
pluges pre monsòniques?

CARTA AIGUA

Com se sent
Com se sent una jove
xilena amb malaltia
de còlera causada per
la contaminació de
l'aigua potable causada
per un tsunami?

CARTA AGUA

Com se sent
una jove pakistanesa
quan ha observat que ha
fet massa calor per massa
setmanes i sap el que
inevitablement ocurrerà?

CARTA AIRE

Com se sent
una mare porto-riquenya,
que després de salvar la
vida al costat dels seus
fills, confirma que el seu
habitatge i pertinences
han quedat pràcticament
inhabitables després
de l'huracà Irma?

CARTA AIRE

Com se sent
una agricultora espanyola
després de 2 anys de
pèrdues per la calor
extrema que patixen
els seus cultius?

CARTA AIRE

Com se sent
un xiquet de la Xina
amb una condició
cardiorespiratòria
que no pot eixir de
casa, pels alts nivells
de contaminació en
l'aire de la seua ciutat?

CARTA AIRE

Com se sent
una adolescent de Sicília
quan, sense esperar-ho,
perd a la seua àvia materna
per una onada de calor
que supera rècord històric
que va arribar als 48,8°?

CARTA AIRE

Com se sent
un ancià que davant
la declaració de la
Pandèmia Global COVID-
19, es queda aïllat en
una zona rural?

CARTA TERRA

Com se sent
un agricultor de l'Iraq,
en comprovar dia rere
dia que la terra que ho
envolta ja no és prou fèrtil
per a mantindre-ho a ell
i als seus veïns, perquè
s'ha tornat seca i estèril?

CARTA TERRA

Com se sent
una dona, propietària d'un
centre de turisme rural,
quan ha d'allotjar la seua
comunitat, al costat dels
seus veïns per un incendi
forestal d'extensions
quilomètriques, les
conseqüències de les
quals preveuen siguen
devastadores?

CARTA TERRA

Com se sent
una xiqueta atrapada
durant hores entre
els enderrocs del seu
edifici després d'un
terratrèmol a la província
de Hatay (Turquia)?

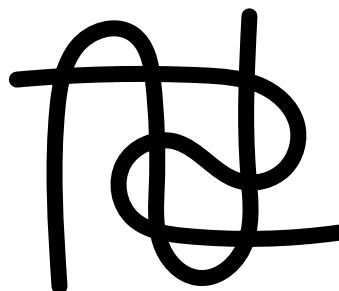
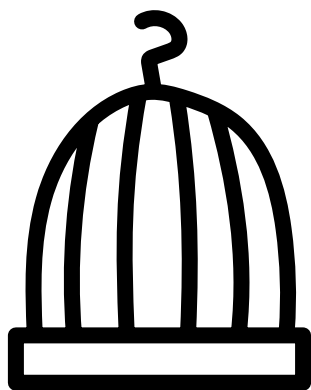
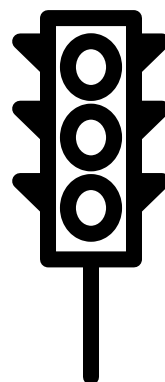
CARTA TERRA

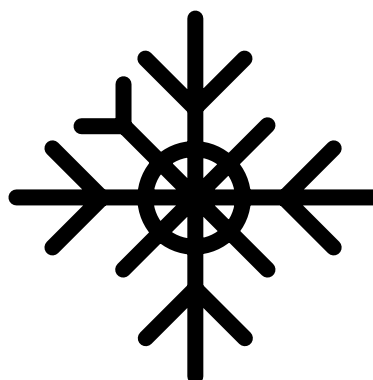
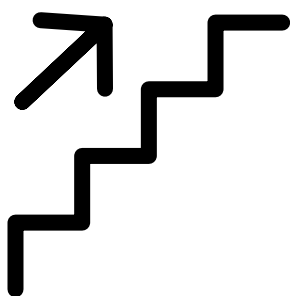
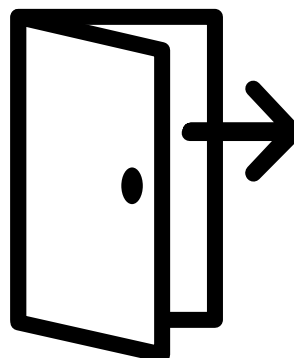
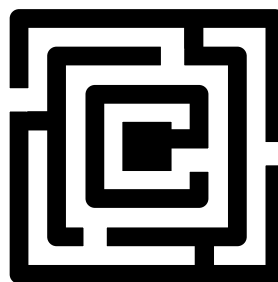
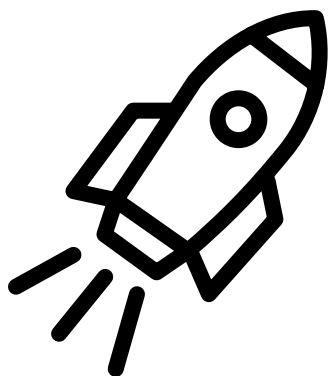
Com se sent
Com se sent un pare de
família que viu en una zona
del Nil Blanco de Sudan
amb greu problema de
desforestació, causat per
les quantitats insostenibles
de fusta que s'utilitzen per
a construir allotjaments
per a refugiats?

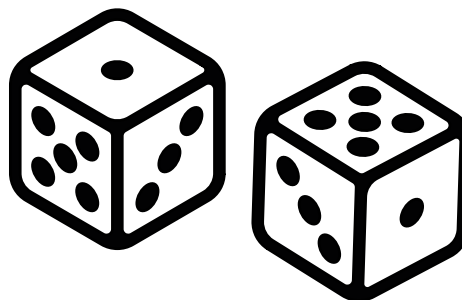
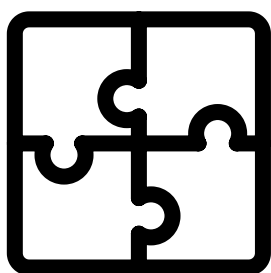
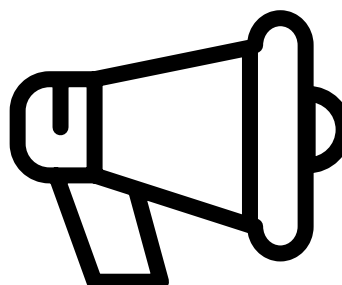
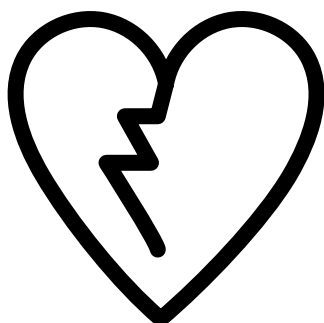
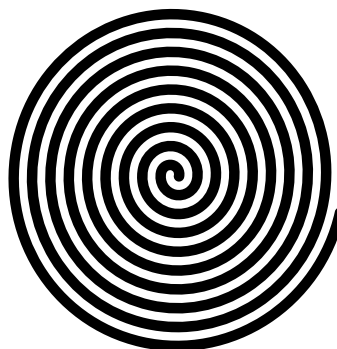
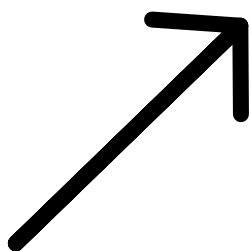

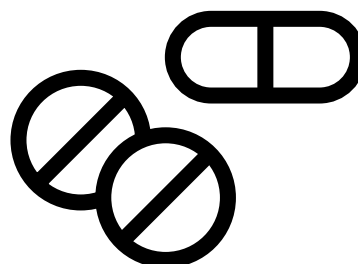
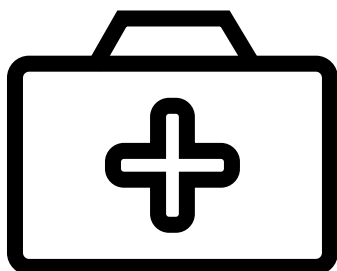
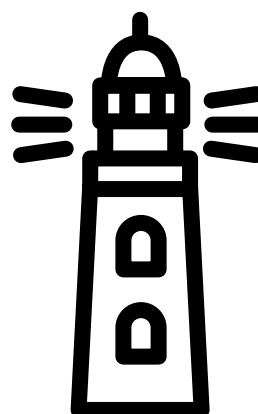
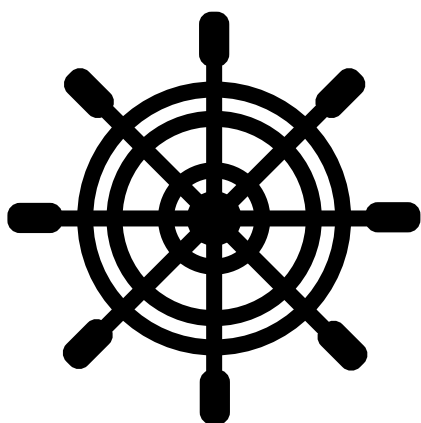
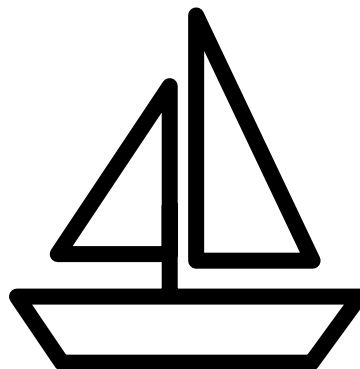
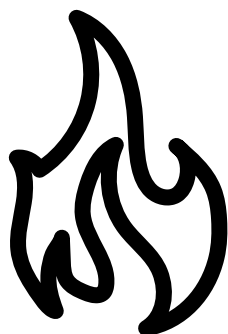
CARTA TERRA

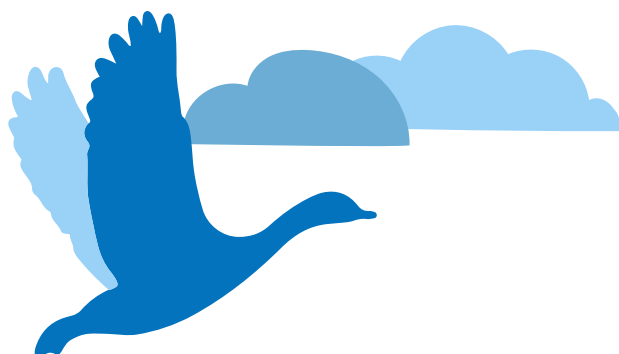
Com se sent
un jove de Ghana (Àfrica)
que treballa cremant
residus electrònics
en un dels abocadors
més grans del món?

Todas las Aves del Sur

LLETRA DE LA CANÇÓ

Ya han empezado a volar
todas las aves del sur
sienten que el frío les calan los huesos
buscan un rayo de luz
mucho más tarde que ayer
mucho más frágil que tú
nunca has pensado en huir como ellos
llegar al océano azul.

OH, SEÑOR!, NO ME DEJES SOLO EN LA GRAN CIUDAD,
UN AMOR MUERTO EN CADA ESQUINA ME ACECHARÁ.

Ya han empezado a crecer
todas las flores que vi,
te van dejando detrás lo vivido,
por mucho que duela seguir.
He decidido escapar,
nunca me busques aquí
hay un lugar justo al norte del mundo
donde una vez fui feliz.

OH, SEÑOR, NO ME DEJES SOLO EN LA GRAN CIUDAD,
UN AMOR MUERTO EN CADA ESQUINA ME ACECHARÁ.(X3)

Mucho más tarde que ayer
mucho más frágil que tú
nunca has pensado en huir como ellos
llegar al océano azul.

Fabián D. Cuesta
(La Brisa Leve) La Luz Distinta

Què vol transmetre el compositor
en les lletres de la cançó?

Quines reflexions sorgixen si la paraula
“aus” se substituïx per “persones”?

Quines conseqüències del canvi climàtic
motiven el desplaçament humà?

Quina catàstrofe climàtica recordes que
haja ocorregut al nostre país o prop d'ell?

La llibertat de migrar com una au.

Les aus, en general, i les migratòries en particular, són indicadors de la salut del planeta i del funcionament dels ecosistemes. El canvi climàtic és una de les amenaces més persistents en la supervivència de centenars d'espècies que complixen una funció reguladora en els ecosistemes.

El repte de l'equip és realitzar una **investigació col·laborativa que visibilitze les causes i conseqüències de la mobilitat humana generada pel canvi climàtic**. Tindre en compte que el canvi climàtic:

- No és un fenomen natural, sinó que és provocat pels gasos d'efecte d'hivernacle que s'emeten des de l'inici de la industrialització.
- Pot provocar altres múltiples amenaces, com: pobresa, pèrdua de mitjans de vida i/o disminució dels recursos, que al seu torn pot crear conflictes.

A continuació et facilitem 3 passos clau per a la teua investigació.

Recordar!

- ☐ Ser breus en la vostra exposició.
- ☐ Buscar informació fiable i veraç.
- ☐ Treballar en equip.
- ☐ I demanar suport quan ho necessiteu.

1

Tria una situació de desplaçament forçós causada pel canvi climàtic
(et pots inspirar en les targetes de l'activitat, Com ens afecta el canvi climàtic?).

[illegible]

continuació

3

Enumera els diferents riscos, reptes o inconvenients que poden trobar-se estes persones en el seu procés migratori cap a llocs que els proporcionen una millor qualitat de vida.

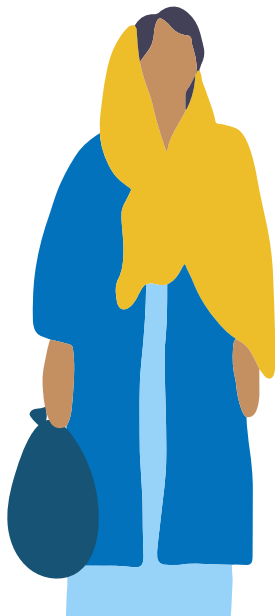
2

Describe breument les condicions, causes o situacions climàtiques que porten a les persones a desplaçar-se a altres zones i quin és l'origen d'estes situacions climàtiques (activitats humanes que el provoquen o influeixen en estes situacions).

A decorative header featuring two blue bird silhouettes on a light beige background with horizontal dashed lines. One bird is on the left, facing right, and the other is on the right, facing left.

Dona de Bangladesh

Home d'Haití

Jove de Puerto Rico

Adolescent de Kiribati

Imprimir i retallar per la línia de punts discontinua.

Agents de Pau

PEGA ACÍ LA IMATGE
DE LA TEUA
PERSONA

Hola soc...

Sugeriments:

Soc... (nom, nacionalitat, família, ocupació, aficions...).

Estic migrant perquè... (la raó climàtica principal per la qual està migrant i les seues conseqüències).

Vinc a explicar-te el meu viatge,
el qual va començar per...

Sugeriments:

Per a emprendre el meu viatge, jo... (el que ha hagut de fer o tindre en compte per a eixir del seu lloc d'origen).

Quan estava migrant, jo... la qual cosa era molt desafiadora (quins desafiaments enfronta en el seu recorregut i destí).

Tu pots ser part
del canvi...

Sugeriments:

Perquè ningú més haja de deixar la seua llar per (causa climàtica inicial del seu viatge migratori) és important que entre tots/es... (accions ciutadanes que puguem dur-se a terme per a disminuir el canvi climàtic).

Aquesta publicació ha sigut realitzada amb el suport financer de la Generalitat Valenciana.
El contingut de la publicació és responsabilitat exclusiva del Comité espanyol d'ACNUR
i no necessàriament reflecteix l'opinió de la Generalitat Valenciana.

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Vicepresidència Segona
i Conselleria de Serveis Socials,
Igualtat i Habitatge

VNIVERSITAT
D VALÈNCIA

**EDUCAR
CON VALOR**